

Kirjallinen kysymys (KK) *Mitä on monikielisyys (Suomessa)?*

Kieliparlamentti 6.4.2017

Mia Halonen

mia.halonen@jyu.fi

Soveltavan kielentutkimuksen keskus, JY

Kysymystäusta 1/3

Monikielisyystutkimuskin usein ylläpitää käsitystä erillisistä kielistä, joilla ”kieleillään”

- Monikielisyys (*multilingualism*)
- Heteroglossia (Bahtin 1934)
- Polykielisyys, kieleily (*polylingualism, languaging*, Jørgensen 2008; Lehtonen 2015)
- Transkieleily (*translanguaging*, Creese & Blackledge 2010; Lehtonen 2015)
- Metrokielisyys (*metrolingualism*, Otsuji & Pennycook 2010)
- Kiel(t)en sisäinen vaihtelu (Bailey 2007)

-> Käsitteillä ja teorioilla pyritään rikkomaan kuvitelmaa yksikielisestä vuorovaikutuksesta; tutkijoiden analyyseissa ja diskursseissa kielet kuitenkin usein ennemmin pysyvät erillisinä ”systemeinä”

Kysymystä 2/3

Liikkuvat ihmiset, liikkuvat kielelliset varannot

- Kielenylittäminen
(*crossing*; Rampton 1995, 2006)
 - Vaihtelevat, vaillinaiset kielelliset varannot (*truncated repertoires/resources*;
Blommaert 2003, 2010)
- > hyötykäytöt ja kaupalliset käytöt
-> symboliset käytöt

Monikielisyyttä vai monista kielistä nauttimista?

Ovatko sama asia?

Kysymystaustaa 3/3

Monikielisyyden hierarkioita:

Valtakieliä, vähemmistöjä, varieteetteja, aksentteja, natiiveja, lingua francoja

Määrittelytyyppi	Nimen perusosa		
	Kielen vanha nimi	Uusi nimi = -ish/-a tms.	(Uudet) kielimuodot = lektit/-lects
Käyttöalue tai "varieteetin" syntyalue	World Englishes Pasifika English Quebec French suomenruotsi Canadian English London English Kiezdeutsch rinkebysvenska rosengårdsvenska street language	Bombaya Hinglish Berlinisch	northern ethnolect the real Stockholm dialect
Suhde normiin	non-standard Dutch		
Käyttäjien alueellinen henkilöhistoria: suvun alkuperämaa; "vaikeuttavan" kielen alkuperäinen puhealue; henkilön "status" puhealueella ("etninen", vrt. "alkuperäinen"; maahan-tulosyy)	Vietnamese Czech Turkish Dutch Gastarbeiterdeutsch		ethnolect multi-ethnolect clanlect matrilect patrilect
Ruoka tai maku	Moroccan flavoured Dutch kebab-norsk		
Uskonto	Jewish Lithuanian juutalaissuomi	jiddiis	jiddiisinjälkeinen juutalainen etnolekti

Mitä monikielisyys todella ja käytännössä on - ja mitä sitten?

Kansanedustajan ministerille tämän toimialaan kuuluvasta asiasta tekemä selvityspyyntö. Vastaus kirjalliseen kysymykseen annetaan sekä suomeksi että ruotsiksi 21 päivän kuluessa siitä, kun kysymys on saapunut valtioneuvoston kansliaan.

- Uhka demokratialle – jos kaikilla ei ole samantasoinen kielitaito
- Johtaa ”puolikielisyteen” – uhka yksilön kehitykselle
- Kaikki puhuvat keskenään eri kieltä – ja toiset ymmärtävät niitä
- Kielet ja/tai varieteetit ovat samanarvoisia
- On (oltava) jokin tai joitain kaikille yhteisiä kieliä, lingua francoja
- Monikielisyys on poliittisesti korrekti termi, jolla oikeasti viitataan ihmisten erilaisiin taustoihin ja lähtökohtiin
- Monikielisyys on myös luokkakysymys
- Natiivipuhujaihanne elää ja voi aina vain paremmin